

Intervju med Thomas Sedelius

Foto: Matilda Paby

Navn: Thomas Sedelius

Tittel: Professor i statsvetenskap

Institusjonell tilknytning: Institutionen för kultur och samhälle vid Högskolan Dalarna och Institutionen för samhällsvetenskaper vid Södertörns högskola

Fortell litt om din faglige bakgrunn:

Jag är verksam som professor i statsvetenskap vid Högskolan Dalarna och Södertörns högskola. Mycket av min forskning har jag ägnat åt institutionella förutsättningar för demokratiutveckling. Jag har arbetat i flera forskningsprojekt som handlar om maktbalans mellan president, parlament och regering i Central- och Östeuropa, bland annat Ukraina. Inom den europeiska statsvetarorganisationen ECPR leder jag en Standing Group som fokuserar på forskning om olika presidentsystem. Jag undervisar framför allt inom jämförande politik och handleder kandidat- och magisterstudenter samt doktorander.

Hva jobber du med nå?

Mycket av min tid ägnar jag nu som forskningsledare för det treåriga projektet «Semi-Presidential Shifts in the Shadow of Russia: Executive Power and Party Behavior in Armenia, Georgia, and Ukraine». I projektet, som sträcker sig över tre år – 2023–2025 – och som finansieras av Östersjöstiftelsen, medverkar bland andra Jenny Åberg och Kjetil Duvold, båda Högskolan Dalarna och Södertörns högskola.

Hva er de viktigste spørsmålene/problemstillingene du mener at arbeidet ditt reiser?

Projektet handlar om att undersöka om och i så fall hur konstitutionella förändringar från starka till svagare presidentämbeten har påverkat de politiska partiernas roll i de postsovetjetiska länderna. Vi sätter fokus på Armenien, Georgien, Moldavien, och Ukraina där sådana förändringar gjorts under senare år. Vi vill undersöka om vi ser liknande mönster som i mer etablerade demokratier i Europa, det vill säga att partierna

och parlamenten får en starkare ställning när presidentens makt begränsas – såsom skett i exempelvis Finland och Polen. I den postsovjetiska kontexten har dock presidenterna länge haft en stark informell makt samtidigt som partisystemen varit svaga och avståndet mellan medborgarna och de politiska eliterna varit mycket stort. Därtill har vi den säkerhetsmässiga situationen i regionen med Rysslands anfallskrig mot Ukraina som innebär att makten just nu koncentreras runt regering och president.

Projektet kombinerar statistiska data med skriftligt material och elitintervjuer.

Hvis du kunne stått fast i en heis med en akademiker, hvem ville det vært og hvorfor?

Då skulle jag vilja få tid med den tyvärr numer bortgångne Robert Elgie från Dublin City University. Elgies trendsättande studier har betytt mycket för forskningsfältet om semipresidentialism och han var dessutom en vänlig och omtyckt person som lade tid på att stötta yngre kollegor och skapa ett inkluderande klimat. Han lämnade oss dessvärre alltför tidigt.

Hvilken artikkel/fagbok mener du at alle i ditt felt bør lese og hvorfor?

Jag klarar inte att välja en. Det får bli två.

För det första nämner jag då en klassiker från 1994: *The Failure of Presidential Democracy* av Juan Linz och Arturo Valenzuela. Visst har det hänt en hel del på fältet sedan den kom ut, inte minst metodmässigt, men deras grundargument kring presidentsystemets inbyggda risker för nya demokratier står sig mycket väl och är alltså en slags utgångspunkt för hela forskningsfältet.

För det andra vill jag rekommendera den betydligt nyare men mycket välskrivna *Beyond Presidentialism and Parliamentarism: Democratic Design and the Separation of Powers* av Steffen Ganghof från 2021. Boken är en insiktsfull genomgång av förutsättningarna för olika typer av maktindelning i nya demokratier. Därtill erbjuder Ganghof ett tankeväckande förslag på hur en maktindelning inspirerad av en viss typ av tvåkammarparlament skulle kunna vara en fungerande lösning i vissa nya demokratier.

Hvilke bøker har du ved nattbordet?

Peter Fröberg Idlings *Pol Pots leende: om en svensk resa genom röda khmerernas Kambodja* (2006, Atlas förlag). Det är en insiktsfull reportagebok om Röda khmerernas skräckvälde i Kambodja under 1970-talet och parallellt om hur en grupp svenska vänsterintellektuella i sina direktkontakter med Pol Pot-regimen förfördes av dess förljugna propagandabild.

Hvordan har krigen i Ukraina preget din forskning og forskerhverdag?

På flera sätt. För det första i förfäran och ilska över att Putin-regimen faktiskt tog detta vansinniga steg med så mycket mänskligt lidande som följd. Vänner och kollegor på plats i Ukraina har blivit direkt drabbade. För det andra och mer positivt är att jag nu under ett helt år faktiskt har fått möjlighet att arbeta nära en av mina forskarkollegor från Kyiv som genom ett Erasmusprogram nu befinner sig vid Högskolan Dalarna. Samtidigt har förstås fältarbete på plats i Ukraina försvårats. För det tredje har kriget en direkt påverkan i min forskning om presidentmakt och demokrati eftersom Ukraina utgör ett viktigt undersökningsfall. Kriget skapar en extrem belastning på det politiska systemets funktion och vi undersöker bland annat i vilken utsträckning maktdelning och beslutsfattande upprätthållits under den här perioden.